

Briselē, 19.9.2022.
COM(2022) 470 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Komisijas 40. ikgadējais ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par ES antidempinga, antisubsidēšanas un aizsardzības pasākumiem, kā arī trešo valstu izmantotajiem tirdzniecības aizsardzības instrumentiem, kas vērsti pret ES (2021. gads)

{SWD(2022) 294 final}

KOPSAVILKUMS

Šajā 40. ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei ir apskatīti ES antidempinga (AD), antisubsidēšanas (AS) un aizsardzības pasākumi, kā arī trešo valstu pret ES vērstie tirdzniecības aizsardzības pasākumi 2021. gadā un izklāstītas uzklaušanās amatpersonas darbības.

Lai gan 2021. gadā joprojām pastāvēja Covid-19 izraisītas grūtības, Komisija joprojām stingri piemēroja tirdzniecības aizsardzības instrumentus. Laika gaitā pārbaudītas darba metodes, kas izstrādātas pandēmijas sākumā, nodrošināja, ka visas izmeklēšanas tika veiktas atbilstoši augstākajiem standartiem, garantējot ES ražotāju aizsardzību pret kaitējumu radošu, negodīgi tirgotu importu.

Komisijai svarīga ir pasākumu izpildes panākšana un iedarbīgums, un šajā ziņojumā ir uzsvērtā gada laikā ieviestā uzlabotā uzraudzības prakse. Apzinoties, ka laikā, kad notiek atveseļošanās no Covid-19 krīzes, varētu pieaugt to darbību skaits, kuru mērķis ir izvairīties no maksājumu veikšanas, pasākumu izpilde tika uzraudzīta stingrāk, it īpaši to pasākumu, attiecībā uz kuriem pastāvēja lielāks izvairīšanās no maksājumu veikšanas risks. Komisija vajadzības gadījumā sāka pretapietības un pretabsorbcijas izmeklēšanas, liekot uzņēmumiem saprast, ka ES ir apņēmusies cīnīties pret šādu praksi.

Šajā ziņojumā ir arī apskatīts, kā tiek īstenotas tiesību aktu izmaiņas, kas tika veiktas 2017. un 2018. gadā ar mērķi panākt, ka ar instrumentiem var īstenot politiku un novērst problēmas globālajā tirdzniecībā. Tie ietvēra sociālus un vides standartus TAI jomā, kas tagad tiek ņemti vērā izmeklēšanās, kurās mērķa cenas tika koriģētas, lai ņemtu vērā nākotnes izmaksas, kas izriet no daudzpusējiem vides nolīgumiem, kuros ES ir nolīguma puse. Rezultātā dažos gadījumos tika noteikti lielāki maksājumi, lai nodrošinātu, ka kaitējuma starpība joprojām ir jēgpilna un ka pasākumi iedarbīgi palīdz ES ražošanas nozarei.

Pārskata gada laikā Komisijas prioritāte bija Eiropas Revīzijas palātas 2020. gada ieteikumu¹ īstenošana, kurus tā izdeva pēc ES tirdzniecības aizsardzības instrumentu revīzijas. Vairums ieteikumu tika īstenoti 2021. gadā. Šīs darbības paaugstina jau tā augstos ES standartus instrumentu piemērošanā.

Šajā ziņā bija ļoti svarīgi palīdzēt maziem un vidējiem uzņēmumiem izprast, kas šie instrumenti ir, kā tos var izmantot un kā gūt no tiem labumu.

Komisija 2021. gadā tirdzniecības aizsardzības instrumentu lietotājiem no trešām valstīm piemēroja tikpat augstus standartus kā ES piemēro savās izmeklēšanās. ES eksportētāji aizvien vairāk saskaras ar trešo valstu tirdzniecības aizsardzības darbībām, kas diemžēl bieži tiek veiktas neatbilstoši PTO noteikumiem. Lai samazinātu negatīvo ietekmi uz ekonomiku un novērstu pasākumu negodīgu/nepamatotu piemērošanu, Komisija vairākkārt iejaucās trešo valstu veiktajās izmeklēšanās pret ES nozares pārstāvjiem/eksportētājiem, un tas ļāva panākt vairākus pozitīvus rezultātus, ES eksportētājiem nodrošinot arī turpmāku piekļuvi tirgum.

¹ [Īpašais ziņojums 17/2020 "Tirdzniecības aizsardzības instrumenti: sistēma ES uzņēmumu aizsardzībai pret importu par dempinga cenām un pret subsidēto importu darbojas labi" \(europa.eu\).](#)

Visbeidzot, ziņojumā izceltas attiecības starp TAI un citiem ES politikas instrumentiem. ES Tirdzniecības politikas pārskatā, kas tika publicēts 2021. gada februārī, ir pausts aicinājums izmantot visus tirdzniecības instrumentus nolūkā atbalstīt ES politikas mērķu īstenošanu. Šajā ziņā tirdzniecības aizsardzības instrumentiem joprojām ir nozīmīga loma, jo tie ne tikai aizsargā vairāk nekā 460 000 darbvieta, bet arī ļauj īstenot ES apņēmību panākt atvērtu un godīgu tirdzniecību un atbalsta citas politikas jomas, piemēram, Eiropas zaļo kursu un Digitālo programmu Eiropai, aizsargājot atjaunīgo energoresursu būtisko elementu ražošanu ES un digitālās vērtības ķēdes.

Saskaņā ar Komisijas ziņošanas pienākumu² šo ziņojumu papildina Komisijas dienestu darba dokuments un tā pielikumi, kuros sniegts vairāk informācijas un statistikas datu.

² Antidempinga pamatregulas (OV L 176, 30.6.2016., 21. lpp.) 23. pants, Antisubsidēšanas pamatregulas (OV L 176, 30.6.2016., 55. lpp.) 34. pants un Aizsardzības pasākumu pamatregulas (OV L 83, 27.3.2015., 16. lpp.) 23. pants.

1 TIRDZniecības aizsardzības instrumentu (TAI) piemērošana 2021. gadā

1.1 Izmeklēšanas darbības

1.1.1 Vispārīgs pārskats

ES 2021. gada beigās bija spēkā 163 galīgie tirdzniecības aizsardzības pasākumi: 109 galīgie antidempinga (AD) pasākumi (kas tika paplašināti 31 gadījumā), 19 antisubsidēšanas (AS) pasākumi (paplašināti 1 gadījumā) un 3 aizsardzības pasākumi. Salīdzinājumā ar 2020. gadu pasākumu skaits ir palielinājies par 13. Šie pasākumi aizsargāja vairāk nekā 462 000 tiešo darbvietu.

Izmeklēšanas darba apjoms 2021. gadā bija līdzīgs kā iepriekšējos gados. Notika 88 izmeklēšanas, no kurām 29 bija sākotnējās izmeklēšanas un 59 pārskatīšanas, savukārt 2020. gadā kopējais izmeklēšanu skaits bija 85. 2021. gada beigās vēl nebija pabeigtas 43 izmeklēšanas, kas bija tikpat daudz kā 2020. gada beigās.

2021. gadā daudzu nozaru pārstāvji lūdza atlikt tirdzniecības aizsardzības pasākumu piemērošanu, lai novērstu nelabvēlīgas norises tirgū, jo īpaši iespējamās piegādes ķēžu traucējumus, ko galvenokārt izraisīja Covid-19 krīze. Šajā reti izmantotajā noteikumā paredzēti stingri atlikšanas kritēriji. Komisija 2021. gada oktobrī uz deviņiem mēnešiem atlika pasākumus, kas noteikti plakaniem alumīnija velmējumiem no Ķīnas, un vienlaikus ieviesa šā ražojuma importa uzraudzību. 2021. gada decembrī Komisija noraidīja Krievijas izcelsmes bērza saplākšņa importam noteikto pasākumu atlikšanu, jo nebija izpildīti nosacījumi.

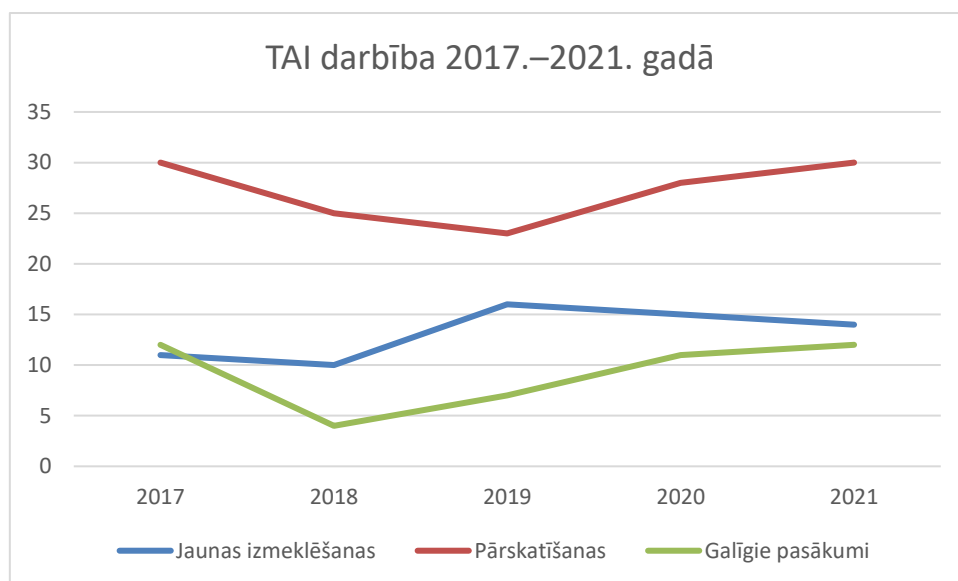
Šim ziņojumam ir pievienots Komisijas dienestu darba dokuments (SWD), kurā sniegta sīkāka informācija un statistika, un tajā ir iekļauti pielikumi, kas attiecas uz turpmākām sadaļām.

1.1.2 Antidempinga un antisubsidēšanas izmeklēšanas (sk. A–I pielikumu)

Salīdzinājumā ar 15 izmeklēšanām, kas tiks sāktas 2020. gadā, Komisija 2021. gadā sāka 14 jaunas izmeklēšanas (11 AD un 3 AS). Tā noteica pagaidu maksājumus 10 AD izmeklēšanās un pabeidza 12 izmeklēšanas, nosakot galīgos maksājumus (11 AD un 1 AS). Komisija izbeidza vienu antisubsidēšanas izmeklēšanu, nepiemērojot pasākumus, jo sūdzība tika atsaukta.

2021. gadā sāko pārskatīšanu skaits, kuras attiecas uz spēkā esošiem pasākumiem, salīdzinājumā ar 2020. gadu nedaudz palielinājās, proti, no 28 līdz 30. Tas ietvēra 10 termiņbeigu pārskatīšanas un 4 starpposma pārskatīšanas. 2021. gadā 15 termiņbeigu pārskatīšanas tika pabeigtas, apstiprinot maksājumu.

Kopējais sāko visu veidu izmeklēšanu skaits bija 48, kas ir vairāk nekā jebkurā no iepriekšējiem pieciem gadiem.

1.1.3 Aizsardzības izmeklēšanas

2021. gadā netika sāktas jaunas aizsardzības izmeklēšanas.

Komisija pārskatīja ES aizsardzības pasākumu, kas 2019. gadā tika noteikts noteiktu tērauda ražojumu importam. Tā rezultātā 2021. gada jūlijā pasākums tika pagarināts līdz 2024. gada 30. jūnijam, kā arī tika pielāgoti noteikti aspekti. Komisija secināja, ka pasākums joprojām ir vajadzīgs, lai novērstu nopietnu kaitējumu, un ka Savienības tērauda nozare joprojām pielāgojas. Komisija konstatēja, ka aizsardzības pasākuma laikā Savienības ražošanas nozares ekonomiskais stāvoklis turpināja pasliktināties importa spiediena dēļ un nozares pārstāvju veiktās korekcijas vēl nebija devušas pozitīvu rezultātu. 2021. gada 17. decembrī Komisija sāka pasākuma darbības trešo pārskatīšanu, paredzot, ka iespējamie pielāgojumi stāsies spēkā 2022. gada 1. jūlijā.

1.1.4 Izmeklēšanu ietvaros veiktās pārbaudes

Lai gan veselības apdraudējuma un ceļošanas ierobežojumu dēļ nebija iespējams veikt pārbaudes uz vietas, Komisija turpināja pārbaudīt ieinteresēto personu sniegtos datus, veicot attālinātas kontrolpārbaudes.

Pamatojoties uz 2020. gadā gūto pieredzi, Komisija izpildīja savus pienākumus, vienlaikus nodrošinot ieinteresēto personu tiesību ievērošanu. 2021. gadā Komisija pārbaudīja 197 uzņēmumu datus, veicot attālinātas kontrolpārbaudes. Šīs pārbaudes aptvēra 111 Eiropas uzņēmumus un 86 uzņēmumus ārpus ES. Tā kā 2021. gada pēdējā ceturksnī tika atcelta daļa ceļošanas ierobežojumu, notika pārbaudes uz vietas 12 ES uzņēmumos. Cerams, ka turpmāk būs iespējams veikt vairāk pārbaudu uz vietas.

1.2 Efektīva TAI piemērošana un izpilde

1.2.1 Eiropas Revīzijas palātas ieteikumu īstenošana. ES TAI revīzija

2021. gadā Komisija īstenoja ieteikumus, kas sniegti Eiropas Revīzijas palātas revīzijas ziņojumā par ES tirdzniecības aizsardzības politiku (publicēts 2020. gada jūlijā). Ieteikumi bija šādi: Eiropas Komisijai vajadzētu a) dokumentēt savus novērtējumus par pušu iesniegto dokumentu konfidencialitātes statusu, b) rast papildu saziņas kanālus nolūkā vairot ieinteresēto personu informētību, c) uzlabot norādījumus par attiecīgajiem konkurences aspektiem, d) uzlabot uzraudzības darbības un regulāri izvērtēt tirdzniecības aizsardzības pasākumu efektivitāti, e) veikt vairāk izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas, f) izmantot skaidrus kritērijus, lai noteiktu prioritātes atbildes reakcijai uz trešo valstu pasākumiem.

Reaģējot uz šiem ieteikumiem, Komisija 2021. gadā izstrādāja savu uz IT balstīto risinājumu, lai dokumentētu dokumentu konfidencialitātes novērtējumus, un sāka to izmantot 2022. gada sākumā. Informētības par TAI uzlabošanas process tika sākts 2021. gadā, lai izplatītu informatīvus video, kā arī izstrādātu septiņu moduļu informācijas pakotni, kas tika izvietota tiešsaistē 2022. gadā sākumā un kas tiks izplatīta ar kontaktpunktu dalībvalstīs palīdzību un attiecīgo ieinteresēto personu palīdzību. Tā kā pastāv nenoteiktība saistībā ar Covid-19 pandēmiju, klātienes informatīvas tikšanās ar ieinteresētajām personām tika atliktas. Saistībā ar tirdzniecības aizsardzības izmeklēšanu konkurences aspektiem Komisija izstrādāja norādījumus ieinteresētajām personām, kā arī lietu apstrādātājiem par to, kā risināt šīs ar izmeklēšanām saistītās problēmas.

Kas attiecas uz atlikušajiem ieteikumiem, Komisija 2021. gadā izstrādāja jaunu uzraudzības politiku, paredzot noturīgu, uz risku balstītu prioritāšu noteikšanu, labāku koordināciju ar saistītajiem dienestiem Komisijā (*OLAF*, *TAXUD* ĢD un *BUDG* ĢD) un ārējām ieinteresētajām personām, kā arī rezultātu ziņošanu. Šī jaunā uzraudzības politika, kas ir spēkā no 2021. gada decembra, tiks izvērtēta 2023. gadā. Komisija tikai daļēji pieņēma ieteikumu par *ex officio* izmeklēšanām, jo Komisija uzskata, ka tā, cik vien iespējams, jau izmanto *ex officio* noteikumus. Tomēr 2021. gadā Komisija savā tīmekļa vietnē sniedza vairāk informācijas par *ex officio* izmeklēšanām, lai novērstu noteiktus pārratumus un sniegtu vairāk norādījumu Eiropas ražošanas nozarei. Saistībā ar trešo valstu tirdzniecības aizsardzības darbību uzraudzību Komisija 2021. gadā izstrādāja kritērijus, pamatojoties uz kuriem var noteikt ekonomiski un sistēmiski nozīmīgākās darbības, kā arī to, kurās nozarēs Eiropas eksportētāji aktīvi sadarbojas. Visbeidzot, Komisija veiks tirdzniecības aizsardzības pasākumu efektivitātes izvērtēšanu 2023. gadā.

1.2.2 Pasākumu uzraudzība un izpilde (sk. J, K, M, Q pielikumu)

Tā kā tirdzniecības noteikumu izpilde Urzulas fon der Leienas vadītās Komisijas darba kārtībā ieņem nozīmīgu vietu, esošo tirdzniecības aizsardzības pasākumu uzraudzība arī 2021. gadā bija viena no galvenajām prioritātēm. Īpaša uzmanība tika pievērsta tiem tirdzniecības aizsardzības pasākumiem, attiecībā uz kuriem bija konstatēts lielāks izvairīšanās no maksājumu nomaksas risks. Pasākumu atbilstoša īstenošana ir būtiska, lai saglabātu Komisijas izpildes

panākšanas politikas efektivitāti un ticamību. Komisija ir stingri apņēmusies novērst jebkādas apiešanas mēģinājumus, eksporta cenas samazināšanu un tālākpārdošanas cenas absorbciju, kas mazina šo pasākumu iedarbīgumu.

Apiešana notiek tad, kad ražotāji eksportētāji trešās valstīs iesaistās tādās darbībās kā ražojumu sūtīšana caur valsti, kam nav noteikti maksājumi (pārkraušana), nedaudz mainot ražojumu, lai maksājumi uz to neattiektos, vai eksportēšana, izmantojot ražotāju eksportētāju, kam noteiktas mazākas antidempinga vai kompensācijas maksājumu likmes (“apiešana ar citu uzņēmumu starpniecību”). Vēl viena prakse ir maksājuma absorbcija, kad, neskatoties uz noteiktajiem pasākumiem, eksportētāji samazina savas cenas, lai izvairītos no maksājumiem, vai importētāji neatspoguļo maksājumu, ražojumu pārdodot tālāk Savienībā.

Komisija apkaro šādas darbības, kas konstatētas uzraudzības laikā vai par ko saņemta informācija no ieinteresētajām personām. Lai pēc iespējas ātrāk noteiktu iespējamās problēmas, uzraudzības darbībām, pamatojoties uz risku, tiek noteikta prioritāte. Uzmanība tiek vērsta uz pasākumiem, attiecībā uz kuriem izmeklēšanā ir konstatēts lielāks izvairīšanās no maksājumiem risks, un regulās, ar ko nosaka pasākumus, tiek iekļauts īpašs uzraudzības noteikums. Minētā noteikuma mērķis ir samazināt risku, ka maksājumi tiek apiesti, izmantojot citu uzņēmumu starpniecību. 2021. gadā cita starpā šis noteikums tika iestrādāts pasākumos, ko piemēroja pārveidotās alumīnija folijas un alumīnija štancējumu no Ķīnas importam, karsti velmētu plakanu dzelzs velmējumu no Turcijas un bērza saplākšņa no Krievijas importam.

Uzraudzība ietver padziļinātu tāda ražojuma importa analīzi, kam piemēro tirdzniecības aizsardzības pasākumu, un cita starpā tiek uzraudzīta eksporta no valsts, kam piemēro šos pasākumus, tendence / dinamika. Tādējādi rodas pilnīgs priekšstats par tirdzniecības plūsmām un tirgus norisēm pēc pasākumu noteikšanas. Komisija izmanto iekšējas datubāzes, kurās datus ES un dalībvalstu līmenī ievada muitas dienesti un statistikas iestādes, kā arī pēc vajadzības komerciālas datubāzes. Tiek ņemta vērā arī papildu informācija par tirgu no Savienības ražošanas nozares, kā arī konstatējumi par pasākumu neievērošanu, ko *OLAF* dokumentējis savu un dalībvalstu iestāžu veikto izmeklēšanu rezultātā.

2021. gada beigās īpaša uzraudzība tika veikta 54 ražojumiem, uz kuriem attiecās tirdzniecības aizsardzības pasākumi. Komisija brīdināja valstu muitas dienestus, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš tādu ražojumu importam, kam piemēro TAI pasākumus, ja ir bažas, piemēram, par pārkraušanu. Komisija informēja *OLAF*, ja tai bija informācija par iespējamu ar importu saistītu krāpniecisku darbību. *OLAF* arī sniedza Komisijai attiecīgo ar izpildi saistīto informāciju. Ciešā Komisijas un Savienības ražošanas nozares saziņa nodrošināja pilnīgāku informāciju par norisēm tirgū, lai sekmētu visiedarbīgāko pēcpasākumu īstenošanu.

Komisija 2021. gadā arī sīki izpētīja vairāk nekā 10 cenu saistības, ko uzņēmušies ražotāji eksportētāji, un konstatēja, ka tās visas ir pilnībā atbilstošas.

Pēdējo gadu laikā Komisija ir konstatējusi jaunus veidus, kā ražotāji eksportētāji (jo īpaši no Ķīnas) izvairās no maksājumu veikšanas; piemēram, pārceļot noteiktas darbības uz citām valstīm bez ekonomiskā pamatojuma un tad no šīm valstīm veicot eksportu uz ES. Komisija ir konsekventi rīkojusies, lai to novērstu un aizsargātu ES ražošanas nozari no kaitējuma.

2021. gadā Komisija sāka 4 pretapiešanas izmeklēšanas un 1 pretabsorbcijas izmeklēšanu, palielinot pēdējo trīs gadu laikā sāktu šādu izmeklēšanu skaitu līdz attiecīgi 11 un 2.

Četras sāktās pretapiešanas izmeklēšanas attiecas uz stikla šķiedras audumu importa palielinājumu no Turcijas un Marokas pēc tam, kad šiem ražojumiem no Ķīnas un Ēģiptes 2020. gadā tika noteikti antidempinga un kompensācijas maksājumi. Stikla šķiedras audumus izmanto, piemēram, vējturbīnu lāpstiņu ražošanai, kuģu, kravas automobiļu un sporta aprīkojuma ražošanai, kā arī cauruļu rehabilitācijas sistēmās. Izmeklēšanas koncentrējās uz pārkraušanu pēc tam, kad attiecīgajam ražojumam bija veiktas montāžas darbības attiecīgi Turcijā un Marokā. Šie gadījumi labi ilustrē problēmas, ko rada Ķīnas iniciatīva “viena josla, viens ceļš”, kā arī Komisijas apņēmību aktīvi rīkoties, lai novērstu iniciatīvas rezultātā notiekošo negodīgo tirdzniecību.

2021. gadā sākta pretabsorbcijas izmeklēšana arī attiecas uz stikla šķiedras audumiem. Tajā tiek izmeklēts, vai Ēģiptes ražotāji eksportētāji ir samazinājuši savas cenas, lai mazinātu 2020. gadā noteikto antidempinga maksājumu efektivitāti.

2021. gadā Komisija pēc 2 pretapiešanas izmeklēšanām arī paplašināja pasākumus. Tika konstatēts, ka pašreiz spēkā esošie antidempinga maksājumi divu veidu mājsaimniecības alumīnija folijām no Ķīnas tika apietti, izmantojot Taizemi, kur šim ražojumam tika veiktas tikai nelielas montāžas darbības. Skarto ES ražošanas nozari pamatā veido MVU 12 dalībvalstīs.

Tas apliecina Komisijas apņēmību cīnīties ar jebkāda veida negodīgu tirdzniecību, ieskaitot tirdzniecības aizsardzības pasākumu apiešanu un absorbciju.

1.2.3 Uzraudzības pasākumi

Ja ir attiecīgas pazīmes un bieži saskaņā ar attiecīgās ražošanas nozares sniegto informāciju par to, ka ir ievērojami palielinājies noteiktu ražojumu imports, kas rada kaitējuma draudus Savienības ražošanas nozarei, Komisija var ieviest uzraudzības pasākumus, lai uzraudzītu arī šādu importu³. Komisija 2021. gadā turpināja tērauda un alumīnija importa restrospektīvo uzraudzību, kas tika ieviesta 2020. gada maijā, aizstājot iepriekšējo uzraudzības sistēmu. Restrospektīvās uzraudzības laikā Komisija arī uzraudzīja degvielai paredzēta atjaunojamo energoresursu etanola importu.

Komisija uzraudzības datus publicē katru mēnesi *TRADE GD* tīmekļa vietnes publiskajā lapā⁴, kas veltīta importa uzraudzībai.

1.2.4 Eiropas mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) aizsardzība

Lai panāktu, ka MVU ierobežotie resursi nekļūst par šķērsli tirdzniecības aizsardzības instrumentu izmantošanai, Komisija šādiem uzņēmumiem sniedz pilnīgu atbalstu un norādes.

³ 2015. gada 11. marta Regulas (ES) 2015/478 11. pants (OV L86, 27.3.2015., 16. lpp.).

⁴ <https://webgate.ec.europa.eu/siglbo/post-surveillance>.

Komisija 2021. gadā cita starpā ar tās MVU palīdzības dienesta starpniecību īstenoja papildu centienus ar mērķi nodrošināt, ka MVU zina par šiem instrumentiem un gūst labumu no tiem. Tas ietver samazinātas prasības par anketās sniedzamo informāciju un, ja iespējams, to finanšu gadam pieskaņotus izmeklēšanas periodus. Tāpat Komisija 2021. gadā izstrādāja tiešsaistes informācijas pakotni, kurā šie instrumenti vienkārši izskaidroti, un plāno turpmākas video apmācības. MVU paredzētas klātienēs informācijas sesijas dalībvalstīs tiks atsāktas, tiklīdz to ļaus Covid-19 situācija.

Komisijas centieni bija rezultatīvi. Nozares, kurās ir daudz MVU, 2021. gadā turpināja piedalīties tirdzniecības aizsardzības procedūrās. Šajā gadā Komisija sāka antidempinga izmeklēšanu par keramikas flīžu importu no Turcijas un Indijas, turpināja antidempinga izmeklēšanu par savienotājelementu importu no Ķīnas un pabeidza termiņbeigu pārskatīšanu par forelēm no Turcijas, pagarinot pasākumus vēl uz 5 gadiem. Attiecīgajās ražošanas nozarēs darbojas daudz MVU, kuri pateicoties to labajai koordinācijai un Komisijas norādēm un atbalstam, bauda tādas pašas tiesības un aizsardzību pret negodīgu tirdzniecību kā lielāki uzņēmumi.

1.3 Norises 2021. gadā, kas saistītas ar 2017. un 2018. gadā veiktajām tiesību aktu izmaiņām

1.3.1 Sociālie un vides standarti TAI

Kopš 2017. un 2018. gadā veiktajām tiesību aktu izmaiņām ES apņēmība ievērot augstus sociālos un vides standartus atspoguļojas noteiktos antidempinga un antisubsidēšanas izmeklēšanu aspektos. Šie aspekti ir apskatīti turpmāk.

- Ja izmeklēšana attiecas uz valstīm, kurās ir ievērojami tirgus kropļojumi, jāizvēlas attiecīga reprezentatīva valsts, lai aprēķinātu neizkropļotu normālo vērtību. Ja ir vairākas valstis, kurām ir piemēroti un pieejami dati, Komisija izvēli veic, pamatojoties uz ierosināto valstu sociālās un vides aizsardzības līmeni.
- Izmeklēšanās aprēķinot kaitējuma starpību, kā arī dažos gadījumos izdarot lēmumu pieņemt saistības, izmaksas, kas saistītas ar atbilstības nodrošināšanu daudzpusējiem vides nolīgumiem un Starptautiskās Darba organizācijas konvencijām TAI pasākumu darbības laikā, tiek iekļautas ES ražošanas nozares ražošanas izmaksas.

Saistībā ar attiecīgas reprezentatīvās valsts izvēli 2021. gadā pabeigtajās izmeklēšanās sociālo un vides standartu jautājums nebija aktuāls, jo piemēroti dati visās lietās bija pieejami tikai par vienu reprezentatīvo valsti.

Komisija vairākās 2021. gadā pabeigtās lietās mērķa peļņas cenas aprēķinā iekļāva izmaksas, kas saistītas ar atbilstības nodrošināšanu daudzpusējiem vides nolīgumiem un Starptautiskās Darba organizācijas konvencijām. Tas ir jo īpaši būtiski attiecībā uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu. Attiecīgās izmeklēšanas aptvēra alumīnija štancējumus, pārveidotu alumīnija foliju un plakanus alumīnija velmējumus no Ķīnas, nerūsējošā tērauda aukstos velmējumus no Indijas un Indonēzijas un bērza saplāksni no Krievijas. Tā rezultātā šajās ražošanas nozarēs palielinājās mērķa cena, jo tajā tika iekļautas nākotnes izmaksas, kas izriet no Savienības noslēgtajiem daudzpusējiem vides nolīgumiem un kas Savienības ražošanas

nozarei radīsies šo pasākumu darbības laikā. Divos gadījumos, kur maksājumu pamatā bija kaitējuma starpība (pārveidota alumīnija folija un plakanie alumīnija velmējumi), saistībā ar sociālo un vides standartu izpildes izmaksām veikto korekciju rezultātā noteikto pasākumu līmenis bija lielāks.

Šī problēma 2021. gadā neradās saistību piedāvājumu kontekstā, jo tie tika noraidīti citu iemeslu dēļ.

1.3.2 Mazākā maksājuma noteikums

Saskaņā ar PTO noteikumiem pasākumus var noteikt dempinga vai subsīdijas starpības līmenī. Līdz 2018. gada jūnijam, kad tika veiktas izmaiņas tiesību aktos, ES vienmēr piemēroja mazākā maksājuma noteikumu. Tas nozīmēja, ka pasākumi vienmēr tika noteikti zemākā līmenī nekā dempinga vai subsīdijas pilnais apmērs, ja zemākais līmenis ("kaitējuma starpība") bija pietiekams, lai novērstu kaitējumu ES ražošanas nozarei. Tomēr kopš TAI modernizācijas antidempinga un antisubsīdēšanas lietās mazākā maksājuma noteikums vairs netiek automātiski piemērots.

Antisubsīdēšanas lietās mazākā maksājuma noteikums vairs netiek piemērots, ja vien tā nepiemērošana nav pretrunā ES vispārējām interesēm; tādējādi tiek nodrošināts, ka ES var aktīvāk cīnīties pret negodīgi subsidētu importu. Vienā 2021. gadā pabeigtā antisubsīdēšanas izmeklēšanā (pārveidota alumīnija folija no Ķīnas) Komisija uz šā pamata maksājumu noteica subsīdijas starpības pilnā apjomā.

Antidempinga lietās pasākumus var noteikt zemākā līmenī nekā dempinga starpība, ja šāds zemāks līmenis ir pietiekams, lai novērstu importa par dempinga cenām radīto kaitējumu. Ja eksportētājvalstī tiek konstatēti ievērojami izejvielu cenu kropļojumi, maksājumus pilnā dempinga starpības apmērā uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu kaitējošo dempinga praksi. Izejvielas ar kropļoto cenu procentuālajam īpatsvaram ražošanas izmaksās ir jābūt lielākam par 17 %, un tās cenai jābūt ievērojami zemākai nekā neizkropļotām cenām.

Astoņas no 11 pabeigtajām lietām pasākumi pamatojās uz dempinga starpībām, jo tās bija mazākas nekā kaitējuma starpība un tas bija augstākais līmenis, ko atbilstoši tiesību aktiem varēja noteikt. Trīs atlikušajās lietās maksājumi pamatojās uz kaitējuma starpību, jo tā bija mazāka nekā dempinga starpība un nebija izpildīti kritēriji, kas piemērojami galvenās izejvielas eksporta ierobežojumiem, proti, plakano alumīnija velmējumu un pārveidotas alumīnija folijas no Ķīnas gadījumā izejvielu izkropļotās cenas nebija ievērojami zemākas nekā starptautiskās tirgus cenas, bet saistībā ar tērauda vējturbīnu torņiem no Ķīnas šis jautājums vispār netika apskatīts.

1.4 Pārskatīšana ES tiesās (S pielikums)

Vispārējā tiesa un Tiesa 2021. gadā pieņēma 21 spriedumu un rīkojumu TAI jomā: Vispārējā tiesa pieņēma 14 nolēmumus, savukārt Tiesa pieņēma 4 prejudiciālus nolēmumus un lēmumus par trīs apelācijas sūdzībām. 2021. gadā tika iesniegtas 18 jaunas TAI lietas — 12 lietas Vispārējai tiesai un 6 apelācijas sūdzības Tiesai.

2021. gada judikatūra sniedz interesantu ieskatu prasību par TAI pasākumiem pieņemamībā, jo īpaši attiecībā uz jautājumu par importētāju un lietotāju tiesībām celt prasību un spēju šādos gadījumos sākt tiesvedību.

2021. gadā Vispārējā tiesa pieņēma pirmo spriedumu par aizsardzības pasākumu un antidempinga/kompensācijas pasākumu formulēšanu. Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas praksi īstenot nelabvēlīgus Tiesas nolēmumus, novēršot Tiesas konstatēto nelikumību un atmaksājot maksājumus tikai tiktāl, cik koriģētais maksājums ir mazāks. Citi tiesu 2021. gadā skatītie jautājumi ietvēra metodiku, kas tiek izmantota atmaksāšanas izmeklēšanās, izmaiņu pastāvīgo raksturu starpposma pārskatīšanās, dažādus dempinga aprēķinu aspektus, kaitējuma un cēloņsakarības novērtējumu un pieejamo fakti izmantošanu.

Svarīgākie spriedumi ir aprakstīti Komisijas dienestu darba dokumentā.

2 UZKLAUSĪŠANAS AMATPERSONAS DARBĪBAS

2021. gadā uzklaušīšanas amatpersona saņēma 25 iesaistīšanās pieprasījumus un noorganizēja 15 uzklaušīšanas. Katru reizi, kad ieinteresētās personas par izmeklēšanu atbildīgajiem Komisijas dienestiem iesniedza iesaistīšanās pieprasījumu vienlaikus ar uzklaušīšanas pieprasījumu, uzklaušīšanas amatpersona nemainīja savu nostāju par to, ka ieinteresētajām personām būtu vispirms jāpauž savas bažas Komisijas dienestiem. Tikai pēc tam, ja nav iespējams rast risinājumu, būtu jāiesaistās uzklaušīšanas amatpersonai. Šāda pieeja ļāva ieinteresētajām personām daudzos gadījumos rast risinājumu tieši ar izmeklēšanas grupām. Uzklaušīšanas amatpersona arī saņēma pieprasījumu organizēt konfrontējošu uzklaušīšanu, kas beigu beigās notika ar attiecīgo dienestu dalību.

Divos gadījumos, pamatojoties uz attiecīgo personu pieprasījuma, uzklaušīšanas amatpersona pagarināja piezīmju iesniegšanas termiņu. Uzklaušīšanas amatpersona ieteica Komisijas dienestiem nekonfidencialā dokumentā visām personām darīt pieejamu noteiktu informāciju. Uzklaušīšanā izvirzītie galvenie jautājumi bija saistīti ar lūgumiem izpaust papildu informāciju, nodrošināt anonimitāti un konfidencialitāti. Divas personas pieprasīja, lai nosakāmie pasākumi to pieņemšanas laikā tiktu atlikti. Tomēr nosacījumi netika izpildīti. Citā gadījumā attiecīgā persona atteicās iesniegt lietā dokumentus, kas Komisija bija nepieciešami, lai pārbaudītu attiecīgo informāciju, un apgalvoja, ka tā vietā dienestiem būtu bijis jāveic pārbaude uz vietas. Covid-19 laikā tas gan nebija iespējams. Citos gadījumos ar dienestiem tika panākta vienošanās pārskatīt konkrētos jautājumus vai sniegt skaidrojumus.

Pieprasījumi joprojām tika iesniegti neregulāri Covid-19 dēļ, bet uzklaušīšanas organizēt bija vienkāršāk, jo vairs nenotika braucieni.

3 DARBĪBA, KAS SAISTĪTA AR TIRDZniecības aizsardzības pasākumiem pret ES

Komisija iesaistās tad, ja Eiropas eksportu apgrūtinā trešās valstis, kuras nosaka nepamatotus tirdzniecības aizsardzības pasākumus. Lai gan trešām valstīm ir visas tiesības izmantot šos instrumentus, PTO noteikumu ievērošana ir obligāta un tirdzniecības aizsardzības pasākumi nedrīkst kļūt par *de facto* tirdzniecības šķēršļiem. Tā kā eksports ir svarīgs Eiropas ekonomikai un sekmē darbvietu saglabāšanu un izaugsmi, Komisija iesaistās ar mērķi samazināt pasākumu negatīvo ietekmi uz ekonomiku vai novērst nepamatotu tirdzniecības aizsardzības pasākumu

noteikšanu ES eksportam kopumā.

Komisijas iesaistīšanās trešo valstu lietās var ietvert gan tehniskas informācijas iesniegšanu rakstveidā, gan dalību uzklaušanās, gan, ja nepieciešams, rakstveida un mutiskus paziņojumus politiskā līmenī.

Komisijas darbības piemēri 2021. gadā ietvēra dalību uzklaušanās, ko Kanādas iestādes organizēja par AD un AS lietām attiecībā uz rafinētu cukuru. Šajā gadījumā Komisiju atbalstīja AGRI DĢ. Citas tirdzniecības aizsardzības lietas tika apspriestas regulārajās tirdzniecības komitejas sēdēs ar Persijas līča sadarbības padomi (GCC), Kanādu un Dienvidāfriku. Komisija arī rosināja noteiktu lietu apspriešanu attiecīgajās Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) AD un Aizsardzības komitejās. Šie pasākumi tika koordinēti ar ES ražošanas nozari un dalībvalstīm, par prioritārām nosakot lietas, kurām ir nozīmīga ekonomiska ietekme uz Eiropas uzņēmumiem un kurās ir sistēmiskas problēmas.

Ja nav iespējams izvairīties no nepamatotiem pasākumiem, Komisija var izmantot PTO strīdu izšķiršanas mehānismu. Komisija tā rīkojās saistībā ar ASV 2018. gadā noteiktajiem AD un AS pasākumiem attiecībā uz gatavām olīvām no Spānijas. Šajā strīdā Eiropas Savienībai labvēlīgs ekspertu grupas ziņojums tika pieņemts 2021. gada 20. decembrī. Cits PTO ekspertu grupas process attiecībā uz Kolumbijas noteiktajiem AD pasākumiem saldētiem frī kartupeļiem 2021. gadā vēl turpinājās. Pirmā un otrā būtiskā sanāksme notika tiešsaistē attiecīgi 2021. gada jūlijā un 2022. gada janvārī.

Komisijas iesaistīšanās, izgaismojot juridiskas neatbilstības un sistēmiskas kļūmes noteiktās lietās, ir bijusi nozīmīga, lai novērstu nepamatotu pasākumu noteikšanu. Turpmāk aprakstīti daži šādas sekmīgas iesaistīšanās piemēri 2021. gadā.

- Indija 2021. gada martā izbeidza AD izmeklēšanu par plakanu nerūsējošā tērauda velmējumu importu, nenosakot pasākumus. Tas bija nozīmīgs iznākums, ņemot vērā, ka saistītās ekonomiskās intereses sasniedza aptuveni 98 miljoni EUR. Ciešā sadarbībā ar ražošanas nozari Komisija aktīvi iesaistījās lietā jau no paša sākuma, iesniedzot trīs rakstveida iesniegumus un piedaloties publiskā uzklaušanās.
- 2021. gada septembrī Persijas līča sadarbības padomes Ministru komiteja neapstiprināja Pastāvīgās komitejas priekšlikumu noteikt galīgos tirgus aizsardzības pasākumus noteiktu tērauda ražojumu importam.
- Komisijas iesaistīšanās Ukrainas veiktajā AD izmeklēšanā par alumīnija kāpņu importu no Polijas un Slovākijas bija sekmīga, jo 2021. gada oktobrī izmeklēšana tika izbeigta.
- 2021. gada maijā Jaunzēlande izbeidza AD izmeklēšanu par saldētu frī kartupeļu importu no Beļģijas un Nīderlandes, saglabājot eksportu 3 miljonu EUR vērtībā. Daļēji tas notika pateicoties tam, ka Komisija koordinācijā ar ES ražošanas nozari iesniedza rakstisku informāciju, kas pierādīja, ka AD pasākumu piemērošanas nosacījumi nebija izpildīti.
- 2021. gada oktobrī Kanāda sāka atkārtotu *ex officio* izmeklēšanu, lai vēlreiz novērtētu AD un AS pasākumus, kas attiecas uz ES izcelsmes rafinēta cukura importu. Tas notika, jo Komisija vairākkārt skaidroja, ka šie kompensācijas pasākumi pamatojas uz iepriekšējām ES subsīdiu shēmām un neatspoguļo tagadējo subsīdiu līmeni, kas ir daudz zemāks. AS maksājums tika ievērojami samazināts (no 58 % līdz 9 %). Kanāda konstatēja, ka saskaņā ar ES kopējo lauksaimniecības politiku veiktie atsaistītie tiešā atbalsta maksājumi nav specifiski un ka pret tiem nav jāvēršas.

2021. gada beigās spēkā bija 177 tirdzniecības aizsardzības pasākumi, kas ietekmēja ES eksportu. Tas ir par vienu mazāk nekā iepriekšējā gadā, kad bija lielākais šādu pasākumu skaits, kopš Komisija sākusī veikt uzraudzību.

AD instruments joprojām ir pasaulē visvairāk izmantotais instruments, kas izmantots 128 no 177 spēkā esošajiem pasākumiem. 42 pasākumi bija aizsardzības pasākumi (salīdzinot ar 39 pasākumiem 2020. gadā), un 7 pasākumi bija AS pasākumi.

2021. gadā sāktās 26 jaunās izmeklēšanas ietver 17 AD un 9 aizsardzības procedūras (2020. gadā — 22 procedūras).

Ar 37 spēkā esošiem pasākumiem ASV ir visvairāk pasākumu pret ES eksportu, kam seko Ķīna ar 19, Turcija ar 17, Brazīlija, Kanāda un Indija ar 12 un Indonēzija ar 11 pasākumiem.

Uz tērauda ražojumiem attiecas visvairāk pasākumu, proti, 62; tiem seko ķīmiskie produkti ar 48 pasākumiem, lauksaimniecības produkti ar 22 pasākumiem, tekstilizstrādājumi ar 12 pasākumiem un papīrs ar 10 pasākumiem.

4 DARBĪBAS PTO SATVARĀ

2021. gada aprīlī un oktobrī virtuālā formātā notika PTO Subsīdiu un kompensācijas pasākumu komitejas, Antidempinga komitejas un Aizsardzības pasākumu komitejas sēdes. Pretapiešanas neformālās grupas sanāksmes nenotika. Antidempinga īstenošanas darba grupas sanāksme notika 2021. gada oktobrī.

Komisija 2021. gada jūlijā PTO iesniedza ES subsīdiu paziņojumu. Šis pārredzamības veicināšanas pasākums ir būtisks, lai saprastu PTO valstu piešķirto subsīdiu līmeni un ietekmi. Diemžēl līdz šim paziņojumus iesnieguši ļoti maz dalībnieku, tāpēc Komisija viņus mudināja izpildīt savus pienākumus.

AD komitejā ES ierosināja Dienvidāfrikas muitas savienībai (SACU) pārskatīt izmeklēšanu par saldētu čipsu / frī kartupeļu importu no Beļģijas un Nīderlandes, kā arī Kanādai pārskatīt pasākumus, ko tā noteikusi attiecībā uz rafinētu cukuru no Dānijas, Nīderlandes, Apvienotās Karalistes un Beļģijas, un ASV pārskatīt sākotnējos AD maksājumus attiecībā uz septiņu ES dalībvalstu izcelsmes parastu alumīnija sakausējumu lokšņu importu.

Subsīdiu un kompensācijas pasākumu komitejā tika apspriesta par tirgus likmēm zemāka finansējuma ietekme uz jaudas pārpalikumu. Notika arī viedokļu apmaiņa par jaudas pārpalikuma kaitīgo ietekmi uz vidi, kā arī investīciju pētniecībā un izstrādē zudumu konkurējošās nozarēs.

PTO Aizsardzības pasākumu komitejas sanāksmēs ES izvirzīja jautājumus par šādām izmeklēšanām: Indonēzija — par apģērba gabaliem un apģērba piederumiem; Maroka — par karsti velmētu tēraudu, stieplu stienīšiem un stiegrojuma stieņiem, auksti velmētām loksnēm, apgaismes stabiem; Dienvidāfrika — par tērauda skrūvēm ar sešstūra galvu; Turcija — par poliestera štāpeļšķiedrām; Ukraina — par nātrija hipohlorītu, PVC profiliem. ES aizstāvēja savus aizsardzības pasākumus, kurus tā noteikusi konkrētiem tērauda ražojumiem un kurus kritizēja Indija, Ķīna, Krievija, Japāna, Šveice un Koreja.

Gadījumos, kad tiek noteikti nepamatoti TAI pasākumi, Komisija var izmantot PTO strīdu izšķiršanas mehānismu, jo īpaši tad, ja ir identificētas būtiskas sistēmiskas problēmas. Pašlaik notiek viena ES ierosināta strīdu izšķiršanas procedūra par Kolumbijas noteiktajiem AD maksājumiem par saldētiem frī kartupeļiem no Beļģijas, Vācijas un Nīderlandes. Paredzams,

ka galīgais ekspertu grupas ziņojums šajā procesā tiks pieņemts pēc 2022. gada vasaras. Procesā par AD un AS maksājumiem, ko ASV noteikusi gatavu Spānijas olīvu importam, ekspertu grupas ziņojums tika pieņemts 2021. gada 20. decembrī. 2022. gada 1. jūlijā puses vienojās par pieņemamu īstenošanas periodu ASV — tas beigsies 2023. gada 14. janvārī.

2021. gada novembrī Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieks un tirdzniecības komisārs Valdis Dombrovskis virtuāli tikās ar ASV un Japānas tirdzniecības ministriem, lai atjaunotu trīspusējo partnerību. Puses vienojās apzināt un risināt globālas problēmas, ko rada tirgu kropļojoša politika un prakse, ko pašlaik pietiekami nenovērš PTO noteikumi vai esošie izpildes panākšanas rīki. Ministri vienojās turpināt trīspusējās sarunas šādās trīs galvenajās jomās:

- tādu problēmu noteikšana, ko rada ar tirgus noteikumiem nesaderīga prakse;
- trūkumu noteikšana esošajos izpildes panākšanas rīkos, konstatējumi par to, vai būtu jāizstrādā jauni rīki šādas prakses novēršanai, kā arī sarunas par sadarbību šādu rīku izmantošanā;
- tādu jomu noteikšana, kurās jāveic papildu darbs, lai izstrādātu noteikumus šādas prakses novēršanai.

5 TIRDZniecības aizsardzība, sekmējot citu ES politiku īstenošanu

2021. gadā publicētajā ES paziņojumā “Tirdzniecības politikas pārskatīšana — atvērta, ilgtspējīga un pārlicinoša tirdzniecības politika” tika izcelta vajadzība saskaņot un izmantot visus tirdzniecības rīkus, lai sekmētu ES politikas mērķu sasniegšanu. Šajā ziņā tirdzniecības aizsardzības instrumentiem ir nozīmīga loma. Lai gan to galvenais uzdevums ir aizsargāt ES ražotājus pret negodīgi tirgotu importu, tomēr tā rezultātā šie pasākumi palīdz nostiprināt ES apņēmību panākt atvērtus tirgus un brīvu un godīgu tirdzniecību, kā arī sekmēt ES atvērtās stratēģiskās autonomijas mērķa sasniegšanu. Konkurētspēja, godīgums un uz noteikumiem balstīta tirdzniecība ir nozīmīgi tirdzniecības aizsardzības jēdzieni un daži no galvenajiem elementiem, kuri ir ES tirdzniecības politikas mērķu pamatā.

Nodrošinot vienlīdzīgus noteikumus un godīgu konkurenci ES ražotājiem, tirdzniecības aizsardzības instrumenti sekmē izaugsmi, darbvietu stabilitāti, ieņēmumu plūsmu un investīcijas. ES ražošanas nozarei cita starpā jāspēj investēt pētniecībā un izstrādē, lai stiprinātu tās dzīvotspēju un spēju sasniegt plašākās politikas iniciatīvās, piemēram, zaļajā kursā un digitālajā programmā, noteiktos mērķus.

Konkrēti, zaļā kursa kontekstā ir noteikti pasākumi, kuri no negodīgas tirdzniecības prakses aizsargā ES ražotājus, kas ražo būtiskus ilgtspējīgas enerģijas vērtības ķēdes elementus, un kuri attiecas uz šādiem ražojumiem vai izejmateriāliem: stikla šķiedras audumi no Ķīnas (ko izmanto vējturbīnu lāpstiņu ražošanā) un Ēģiptes un saules elementu stikls no Ķīnas (ko izmanto saules enerģijas paneļu ražošanā). 2021. gadā tika noteikti antidempinga pasākumi vējturbīnu torņiem no Ķīnas, kas arī ir nozīmīgs ražojums saistībā ar ES atjaunīgās enerģijas un CO₂ izmešu samazinājuma mērķrādītājiem. Lai gan dažas ieinteresētās personas norādīja, ka Komisija šādi kavē atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju sasniegšanu, tā uzsvēra, ka bez investīcijām mūsdienīgā ražošanā, kā arī pētniecībā un izstrādē ES ražošanas nozare zaudēs savu vietu globālajā sacensībā par tehnoloģisko līderību vēja enerģijas jomā. Šie pasākumi atbalstīs vējturbīnu torņu ražotājus Savienībā un nodrošinās izaugsmi, darbvietu stabilitāti, ieņēmumus un investīcijas. Savukārt lietotājiem būtu jāgūst labums no tā, ka Savienībā darbojas daudz konkurētspējīgu, uzticamu un finansiāli stabilu ražotāju, kuri ražo vējturbīnu torņus no

tērauda. Nenovēršot Ķīnas importa radīto negodīgo konkurenci, tas nebūtu iespējams. Komisija secināja, ka pasākumi veicinās vēja enerģijas izmantošanu visā Savienībā, radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kuros visi ekonomikas dalībnieki, arī Ķīnas ražotāji, varētu konkurēt saskaņā ar taisnīgiem nosacījumiem.

Attiecībā uz ES digitālo programmu — Ķīnas izcelsmes optisko šķiedru importam 2021. gadā noteiktajiem AD maksājumiem ir nozīmīga loma. Optisko šķiedru kabeļus izmanto ātrdarbīgu platjoslas tīklu izveidei. Šādi tīkli ir ļoti svarīgi, lai atbalstītu strādāšanu un mācīšanos no mājām, uzņēmumu vadīšanu vai iedzīvotāju, uzņēmumu un publisku struktūru pakalpojumu sniegšanu ES. Tā kā viena no galvenajām Eiropas Savienības prioritātēm ir augsto tehnoloģiju platjoslas infrastruktūras izvērsšana visā ES, optisko šķiedru kabeļi gan šajā ziņā, gan arī saistībā ar ES digitālo desmitgadi un digitālo suverenitāti ir ļoti svarīgi. Dažas ieinteresētās personas ir norādījušas, ka antidempinga pasākumi izraisītu tīkla izveides projektu kopējās cenas palielinājumu. Tomēr Komisija konstatēja, ka optisko šķiedru kabeļu cena veido tikai nelielu daļu no kopējām tīkla izveides projekta izmaksām un neradīs būtisku ietekmi. Ja netiktu īstenoti pasākumi Ķīnas eksportētāju negodīgās tirgus prakses novēršanai, ES ražošanas nozares nākotne tiktu apdraudēta, jo tā saskartos ar finansiālo rādītāju, piemēram, rentabilitātes un investīciju, turpmāku pasliktināšanos. Ņemot vērā šīs ražošanas nozares nozīmīgo lomu ES digitālajā programmā, ir ļoti svarīgi nodrošināt šīs nozares turpmāku dzīvotspēju un nepieļaut, ka negodīgs imports un konkurence to vājina.

Būtu jāatgādina, ka pasākumu pamatota noteikšana nenovērš importu no trešām valstīm, kas godīgi konkurē Savienības tirgū. Lai gan tiek atzīts, ka bez šiem pasākumiem lietotāji, importētāji, galalietotāji un valstu budžets varētu gūt ieguvumu no lētākiem ražojumiem īstermiņā, imports par dempinga cenām beigu beigās izspiež Savienības ražotājus no Savienības tirgus. Ilgtermiņā tiek zaudēti vērtīgi piegādes avoti un var palielināties importa cenas, jo nav Savienības ražotāju radītās konkurences. Tas, savukārt, grauj ES ražošanas nozares pamatus, uz kā balstīta tās politika.

Tāpēc, atjaunojot godīgu konkurenci, tirdzniecības aizsardzības pasākumi palīdz uzturēt konkurētspējīgu, uzticamu un finansiāli stabilu ražošanu Savienībā. Vienlaikus ES līdzsvarotā pieeja šiem instrumentiem, kura daudzos gadījumos ietver mazākā maksājuma noteikuma piemērošanu, kā arī Savienības interešu pārbaudi pirms maksājumu uzlikšanas, nodrošina, ka lietotāji joprojām gūst labumu no tā, piegādātāju ir daudz.

SECINĀJUMS

2021. gadā globālajā tirdzniecībā joprojām pastāvēja problēmas, jo ES centās atjaunot stāvokli, kāds bija pirms Covid-19 pandēmijas. Stingri piemērojot tirdzniecības aizsardzības instrumentus, ES turpināja aizsargāt ES uzņēmumus no negodīgas tirdzniecības. Tas ne tikai sekmēja ES vispārējo tirdzniecības politikas mērķu sasniegšanu, bet arī netieši atbalstīja plašākas politikas iniciatīvas, piemēram, zaļo kursu un digitālo programmu. Labāka uzraudzība un pasākumu izpildes panākšana vēl vairāk palielināja jau tā nozīmīgo lomu, kāda tirdzniecības aizsardzībai ir noturīgu Eiropas uzņēmumu veidošanā.